

С т а н о в и щ е

по дисертационния труд на Ивайло Александров, „Соцрекламата в България – идеология, изкуство, социални функции (времето след 9.9.1944 г. – средата на 70-те години на XX век)”, представен за присъждане на образователната и научната степен „Доктор”

От Проф. д.н.к. Иван Еленков

Разбирането ми за научните достойнства на дисертацията на Ивайло Александров се свързва с обстоятелството, че бях научен ръководител на неговото изследване. През годините, в които докторантът замисли, проведе и завърши своя труд, можах да се убедя в развитието на способностите му за научна работа, съсредоточеността, последователността и неотклонността на неговите изследователски усилия, трезвата дистанция към различните подходи и решения до избора на най-продуктивните; извървяният от него път го представя убедително чрез обсъжданото сега произведение като формиран историк на културата.

Бидейки историческо проучване, трудът се доказва най-напред чрез избраната тема – интересна, значима, но непроучена, по която липсват историографски реконструкции на съдържанието и контекста на явлението, тема изискваща наред с откриването на автентичен и неизвестен изворов материал, заемане на отстранена позиция и опровергаване на ред общоприети носталгични преувеличения и съзнателни медийни манипулации на рекламните образи от социализма, поради което също и тема изключително трудоемка, поглъщаща големи усилия.

По-нататък, като стойностно постижение представеното за обсъждане произведение се разкрива чрез отношението си към източниците. Овладян е гигантски емпиричен материал и в широкото поле на неизвестните преди Александров свидетелства. Той обособява не само подобаващият точно за неговата разработка архив в пряка връзка с рекламата и рекламните практики след Втората световна война. Реконструктивната му работа надхвърля конкретността на изследването и разгръща нов сюжет в голямата тема за политиката на Комунистическата партия към културата на всекидневието от социалистическата епоха, като дава самостоятелна, нова гледна точка за нейното разбиране; това, мисля, е най-пряко свидетелство за постигнатия от него висок професионализъм. Приложените ценни непубликувани документи, визуални свидетелства и интервюта, допълват значимостта на едно бъдещо издание на тази отлична дисертация по недвусмислен начин.

Структурата на обсъжданото проучване е резултат на задълбоченото познаване и разбиране на Александров, както на мащабите и значението на рекламата като културно явление само по себе си, така и на мястото му в политическия и културен контекст на десетилетията от времето на комунизма у нас. Вътрешните дялове на изследването са обособени съобразно разбиранята му за хронологичните рамки на изследвания феномен, трансформациите на рекламата в контекста на промените в идеологическите императиви, пропагандните способности и средства на режима, институционалната история на рекламата у нас и последователното разширение на нейните социални функции. Важна страна на неговото изследване са и очертаните художествени измерения на рекламните визии във всичките им форми. Постигнатата сложна нюансировка на представената в работата на

Александров картина се основава на многоплановата реконструкция на историческата действителност и нейния обстоятелен, проникновен анализ.

Към своето становище бих добавил още и добрите си впечатления от самопреценката на дисертанта за неговите собствени приноси. Ивайло Александрров аргументира действително направеното от него с ясно разбиране и с убедителни доводи обосновава очертаната от него нова изследователска перспектива. Авторефератът може да бъде приет като представителен за неговия труд – издържан в стилистиката на изложението от основното произведение, той сменя в концентриран вид и дава точна представа за широката източникова основа на изследването и аналитичните техники, проведени в него, точна представа за дълбочината и значимостта на крайните изводи.

Дисертационният труд е несъмнено постижение, изследване със значими приноси; затова и с пълна убеденост със завършващите становището ми думи, призовавам уважаемото Научно жури да гласува без колебание с “ДА” за присъждането на Ивайло Александров образователната и научна степен “Доктор”.

Проф. д-р Иван Еленков

28 април 2015 г.
София